

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző: <i>Szántó Lászlóné</i>				Tárgy: <i>02:62</i>
Cím: AZ OLVASÓK IGÉNYE				Hely: <i>4p 61</i>
Forrás: <i>Katedris</i>				Idő: <i>456.</i>
<i>456. I. 1.</i>				Személy:
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fúz.)	(Oldal)	Helyszám: <i>28. sz. fők</i>

A IV. kerületi Tanács 1. számú Szabó Ervin könyvtára Budapest egyik legszebb és csaknem legforgalmasabb kerületi könyvtára. 5800 olvasónk van. Olvasóink 35,5 százaléka munkás. Nem csoda, hiszen munkáskörletben dolgozunk.

Elég-e, ha megelégedetten elkönyveljük ezt, különösen most, a Központi Vezetőségnek az irodalmi életben mutatkozó jobboldali jelenségekről hozott határozata után? Nem. Vessük fel nyíltan a kérdést, szükség volt-e a határozatra, s mit várunk tőle?

Mit olvasnak az emberek? Röviden: mindent, ami jó. Sok szép irodalmat és sok ismeretterjesztő művet, s szakmai irodalmat is. Népünk újraformálódik, s ennek a népnek ízlése és igénye napról napra, ösztönösen és tudatosan fejlődik. *Pridafka Lajosné*, 62 éves munkásszorongó olvasónk így magyarázza ezt: „Ezelőtt is szerettem olvasni, de csak azt olvastam, amit az asszonyoktól kaptam. Most már olyan sok és szép könyvet olvasok, hogy nagyon is meg tudom különböztetni a jót a rossztól. Amióta a könyvtár tagja vagyok, nem olvastam ponyvát.”

A könyvtárunkból havonta átlag 15 000 kötet szépirodalmi könyvet kölcsönöznek, ebből magyar klasszikus irodalom 30 százalék, új magyar irodalom 21 százalék, világirodalmi klasszikus 20 százalék, szovjet irodalom 14 százalék, a népi demokratikus országok irodalma 6 százalék és külföldi haladó irodalom 9 százalék.

E számadatok bizonyítják, hogy az új magyar irodalom iránt nagy és széleskörű az érdeklődés. Milyen ez az érdeklődés? Talán úgy mondhatnók, szubjektívabb és melegebb, mint bármely irodalom iránt. Az emberek lesik, várják egy-egy új magyar mű megjelenését; figyelik, megjött-e már a könyvtárba.

Irodalmunk sok jó alkotással gazdagodott a felszabadulás óta, de ez nem elég. *Fülöp Ferenc* olvasónk, az Egyesült Izzó dolgozója így nyilatkozik erről: „*Íróink keveset írnak, s keveset kivétellel nem mernek valódi embereket formálni, örvendező és bánkódó, mosolygó és síró embereket, pedig mi ezt várjuk tőlük. Meg azt is, hogy segítsenek bennünket új típusú emberekké válni.*”

Igy is van. Legjobb íróink a múltba fordulnak, vagy ha a jelent írják meg, művük valahol megtorpan. Munkásosztályunk, parasztságunk, egész dolgozó népünk megküzdött elvitathatatlan eredményeinkért. Van-e ennek a hősi, áldozatos küzdelemnek, ennek a mindennapos győzelmi sorozatnak méltó irodalmi krónikája? Pedig népünk nemcsak krónikát vár, hanem többet. Élete teljességének, sokszínűségének ábrázolását, sőt előrevetítését a holnapba. Pártos, határozott állásfoglalású, életigenlő irodalmat. Olvasóink szeretik például Veres Péter paraszregényeit, Sokan olvassák Illés Béla, Szabó Pál munkáit. Szívesen olvasásuk Rideg Sándort, Sándor Kálmánt, Sásdi Sándort és Vidor Miklóst. De

újra és újra felvetik: miért nem írnak az írók többet a máról. Rövid idő alatt népszerűvé váltak Thury Zsuzsa, Móricz Virág, Erdős László új írásai, nem utolsósorban azért, mert lendületesen hozzányúltak mai életünk megjelenítéséhez.

Különösen nagy az érdeklődés a városi élet, a munkásélet ábrázolása iránt. Sokan elmondják, nem értik, miért írnak kevesebbet a városról, mint a faluról. Az írók azt mondják: ez nehezebb, nincs olyan fordulat a városi emberek életében, mint a falu életében. Meghiszem, hogy a tsz nagy téma, hogy van mit írni arról, hogy 20—30 család, amely eddig csak a maga kis földjén gazdálkodott, szefog és együtt dolgozik. Nagy változás

ez az emberek életében. De hatalmas változás volt az is, hogy államosították az üzemeket. Nemcsak gazdasági értelemben, az üzemben dolgozó emberek életében is fordulat volt ez, amely írásra illetheti a lélek mérnökeit. Vagy vegyük a városba felkerült parasztfiatalok sorsát. Mi mindennel kell küszködni az ilyen fiatalnak, míg megtalálja a helyét, milyen átalakuláson kell keresztülmennie! De jó lenne, ha egy tapasztalt és okos könyv kísérné útján. — S sorolhatnánk tovább a megírásra váró témaköröket.

Minden magyar írónak van közhelye, érdeme szerint. Erdemét két tényező dönti el: tehetsége és mondanivalójának pozitív értelme. Persze, nem minden műfaj iránt egyforma még az érdeklődés. Így kevés új lírát olvasnak. Né-

hány éve, amikor olyan versek láttak napvilágot, mint Juhász *Apámja*, Benjámin *Hajnali karéneke*, vagy Kuczka 19-es kötete — növekedett a versolvasók száma. De a „honfibú”, amely mostanában számos versből árad, újra visszavetette a líra népszerűségét, az olvasók értetlenül fogadják ezeket a költeményeket.

Hangot kell adni a panaszoknak, mégpedig a szocialista realizmus benső egyensúlyához és az igazságához mérten. Az olvasó nép elveti az egysikű, sematikus irodalmat, akár szurokfekete a jellemek színézése, akár rikító rózsaszín, mert mindkettő hamis.

A párthatározatra nagy szükség volt, s meghozatala pillanatában volt rá szükség: a nép, az egyre erősebbé, öntudatosabbá váló irodalmi közvélemény egységes akaratát fejezte ki.

Vizsgáljuk meg csak egyetlen konkrét példán, mit akarnak az olvasók, mit nem. Hasonlítsuk össze Déry Tibor *Hazáról, emberekről és Karinthy Ferenc Hazai tudósítások* című kötetét. Déry könyvét nem keresik, Karinthyét még elő is jegyeztetik. Miért? Mert Karinthy riportjai melegebbek, igazabbak, tükrözik azt a munkát, amelyet a nép végzett és amelyre okkal büszke. Déry ezt írja: „A pártosság nem bekötött szemmel jár, hanem távcsővel és mikroszkóppal. Így igyekszem megközelíteni én is utazásom célját, az embert.” (95. lap.) De mire való a mikroszkóp, ha az író megelégszik azzal, hogy társadalmunk bacillusait felnagyítsa, de

arra nincs szeme, hogy megmutassa: mint küzdi le őket az egészséges szervezet. S milyen az a távcső, amely nem az épülő ország panorámáját tárja fel Déry előtt, a megújuló városokat, falvakat, amelynek lencséje csak a ránkmaradt és még el nem takarított síkatorokat fogja be?

A párthatározat a bajok okára is rámutatott. Hogyan látjuk ezt mi, olvasók és könyvtárosok? Egyes írók kétségkívül elsodrótak a tömegektől. Nem igaz-e, hogy csak „véletlenszerű kirándulásaikkal” jutnak el a nép közé? Bizony igaz. Könyvtárunk most újkorom öt éves. Volt-e itt író, ha csak nem körülményes meghívásra? Megállt-e itt egyetlenegyszer a várakozó, könyvek közt válogató olvasók között? Nem. A napokban nálunk járt Anna Ivanovna Szkorobogatova kijevi könyvtáros. Első kérdése ez volt: milyen gyakran látogatnak el a könyvtárba az írók?

Íróink nem is tudják, mit veszítenek, amikor lemondanak a találkozásról az olvasókkal. Pedig nagyon kellene ez a kölcsönös hatás. Íróink sok élménnyel gazdagodnának és nevelhetnék is olvasóikat, mert ez közvetlenül hivatásuk. Az olvasókkal való találkozás nagyon hozzájárulhatna ahhoz, hogy a helyes útról letévedt írók meggyőződjenek róla: nincs ok pesszimizmusra. Népünk bízik a jövőben, becsületesen és szenvedélyes hitte dolgozik érte.